

Monumentnummer*: 531399

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 januari 2012
Kadaster deel/nr 82900/133

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rijswijk (GLD) Buren Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Maurik I 1926

Omschrijving**

Inleiding

De TWEE AANEENGESLOTEN rietgedekte SCHUURBERGEN, een zesroedige en een vierroedige, en enkele AANGEBOUWDE SCHUURTJES maken onderdeel uit van het boerderijcomplex. Het geheel is gesitueerd aan de achterzijde van de boerderij.

Schuurbergen zijn typisch voor het Gelders Rivierengebied en kwamen veelvuldig voor. Veel zijn er echter verdwenen of verbouwd om voor andere doeleinden te worden gebruikt. Schuurbergen bestaan uit een hooi- of graanopslag in het bovengedeelte en een al dan niet uitgebouwd schuurgedeelte waarin vee of wagens gestald werden. De schuurbergen aan de Rijnbandijk hebben duidelijk tot een welvarende boerderij behoord. Het aantal roeden geeft de grootte aan van de hooiberg, en daarmee ook de welvarendheid van de boerderij. In de loop der tijd zijn er meerdere schuurtjes aangebouwd. Hierdoor is de ontwikkeling van de boerderij goed afleesbaar.

Het vee werd gestald in zowel het bedrijfs gedeelte van de boerderij als in beide schuurbergen en de mestput. In de onderbouw van de vierroedige schuurberg werden koeien en varkens gestald en in de zesroedige onder meer paarden en koeien. Voorts werden in de zesroedige voederbieten opgeslagen. Thans is het in gebruik als opslagruimte en garage. Het is niet bekend hoe oud de vierroedige schuurberg is. De zesroedige schuurberg is aan de hand van dendrochronologisch onderzoek gedateerd op circa 1716 - 1718. Dit is voor een hooiberg erg oud. Op het kadastraal minuutplan van 1825 zijn de schuurbergen echter nog niet zichtbaar. Dit zou kunnen betekenen dat de schuurberg in die tijd is opgebouwd uit oud materiaal afkomstig van elders of daadwerkelijk rond 1717 is gebouwd en later (in ieder geval voor 1875) naar de huidige plek is verplaatst. Uit het dendrologisch onderzoek is gebleken dat de roeden en de gebintconstructie even oud zijn en bij elkaar horen. Het geheel is in een keer opgezet De roeden en het dak van de vierroedige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schuurberg zijn in het verleden vervangen. Daarnaast is de van oorsprong lemen vloer vervangen door een betonnen exemplaar. De kap van zesroedige schuurberg is vervangen en vermoedelijk circa een meter verlaagd. Bij een latere restauratie van deze kap is een niet oorspronkelijke nokstijl toegepast.

Omschrijving De vierroedige schuurberg ligt circa acht meter achter de deel van de boerderij. De zesroedige schuurberg bevindt zich aan de rechterzijde hiervan met daarachter een oude stenen schuur met mestput en jongere stenen schuur met lessenaarsdak. Links van de vierroedige schuurberg ligt een wagenloods met daarin een lemen vloer. Achter de wagenloods is een schaphenhok voorzien van houten rabatdelen te vinden. In de schuurberg met vier houten roeden op stenen poeren en een rietgedekte kap is de oude stalinrichting inclusief het oorspronkelijke hefmechanisme nog aanwezig. Deze schuurberg is voorzien van een voorgevel met houten rabatdelen op een gepleisterd stenen onderstuk. De overige wanden zijn gemetseld. In de tasvloer van de vierroeder is een overlangs doormidden gezaagde afgedankte laan aangebracht waarin nog slobgaten te zien zijn waar eertijds de sporen doorheen gingen. De nog aanwezige laan kan duiden op een vroegere voorganger.

De, eveneens rietgedekte en van houten rabatdelen op de voorgevel voorziene, schuurberg met zes roeden op gemetselde poeren heeft drie gebinten in de onderbouw. Hierdoor was er voldoende ruimte om hildes aan te brengen en een houten knechtenkamer boven de en in en uitgebracht komen worden. Boven dit gat hangt een ijzeren ketting waaraan men zich kan vasthouden om je evenwicht te bewaren op het hooi. In de linker uitbouw bevindt zich het pomphok of melkkamertje. In het interieur bevinden zich daarnaast nog de stallen, een lemen vloer en een slietenzolder. In het midden van de slietenzolder is een gat aangebracht waardoor garven hooi en het koren in - en uitgebracht konden worden.

De meeste schuurbergen in de Betuwe zijn voorzien van een houten constructie met een poer in het midden. Deze schuurbergen bevatten een constructie bestaande uit gebinten. Door deze constructie is er sprake van een middenbeuk en twee zijbeuken. De schuurbergen hebben hierdoor een groot oppervlakte en zijn relatief hoog. Dit is vooral bij de zesroedige, waarbij de tasvloer zeer hoog is aangebracht, het geval. Hieronder werd gedorst.

Waardering TWEE SCHUURBERGEN MET AANGEBOUWDE SCHUREN, van algemeen belang vanwege

- de architectuurhistorische waarde als goed, vrij gaaf en zeldzaam, voorbeeld van twee houten schuurbergen met respectievelijk vier en zes roeden.
- de ensemblewaarde van de boerderij en bijbehorende schuurbergen met aangebouwde schuurtjes. Door de aanwezigheid van de schuurbergen en de aangebouwde schuurtjes is de ontwikkeling van het boerenbedrijf in de loop der tijd goed afleesbaar;
- de hoge mate van zeldzaamheid vanwege de combinatie van een vier- en een zesroedige schuurberg en vanwege het nog aanwezige agrarische interieur met het authentieke exterieur;
- de ouderdom van met name de zesroedige schuurberg;
- de bijzondere constructie van beide schuurbergen;
- de stedenbouwkundige waarde vanwege zijn beeldbepalende ligging en als onderdeel van een boeren erf aan de zuidzijde van de Rijnbandijk.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Hooiberg